

**Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie**

**ČOAHKKINBEAVDEGIRJI 2023:6
SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 2023:6**

§§ 1 - 11

Čoahkkinjođihangotti/Presidiet

**Čoahkkinbeaivemearri
Sammanträdesdatum**

2023-08-14

Digitalt

Baiki ja áigi/ Plats och tid

Digitalt via Teams
2023-08-14; kl 10.00 – 11.20

Mearrideaddjit/ Beslutande

Daniel Holst Vinka, ordförande/ságadoalli
Paulus Kuoljok
Mari-Ann Nutti
Mona Persson

Iežá oasseváldi/ Övriga deltagande

Siri Persson, sekreterare
Marie Enoksson, kommunikatör

Paragrát/Paragrafer

1 - 11

Dárkkisteaddji/ Utses att justera

Mari-Ann Nutti

**Vuolláičallosat
Underskrifter**

čáli
sekreterare

Siri Persson

ságadoalli
ordförande

Daniel Holst Vinka

dárkkisteaddji
justerare

Mari-Ann Nutti

*Dárkkástus lea dieđihuvvon almmuhantávoalis.
Justeringen har tillkännagivits enligt anslag.*

.

Orgána/Organ

Čoahkkinjodihangotti / Presidiet

Čoahkkinbeaivemearri/ Sammanträdesdatum

2023-08-14

Ilmmuhanbeaivi/Datum för anslags uppsättande

Förvaringsplats för protokollet/
Beavdegirjji vurkensadji

Sámedikki hálddahus,Giron/ Sametingets kansli, Kiruna

Vuolláičála/Underskrift

.....

§ 1 Öppnande

Ordföranden hälsar samtliga välkomna och förklarar sammanträdet öppnat.

§ 2 Föredragningslista och justerare

Presidiet beslutar

att komplettera föredragningslistan med nedan tillägg:

tillägg:

- § 9 Övriga ärenden
1. Sametingets 30 års-jubileum i samband med plenum i Åre

utgår:

- § 3 Budgetuppföljning per 31 juli 2023
§ 5 Kallelse till digitalt extra plenum
§ 6 Fastställande av föredragningslistan digitalt extra plenum den 30 augusti

att fastställa föredragningslistan enligt nedan:

- § 1 Öppnande
§ 2 Föredragningslista och justerare
§ 3 Budgetuppföljning per 31 juli 2023
§ 4 Genomförande av digitalt extra plenum den 30 augusti
§ 5 Kallelse till digitalt extra plenum
§ 6 Fastställande av föredragningslistan digitalt extra plenum den 30 augusti
§ 7 Begäran om yttrande angående motioner
1. M 585 – HBTQI-certifiera Sametinget
2. M 589- Möjliggöra föredragning av alla nämnder och politiska organ i samband med plenum
§ 8 Representation/Meddelanden
§ 9 Övriga ärenden
1. Sametingets 30 års-jubileum i samband med plenum i Åre
§ 10 Nästa möte
§ 11 Avslutande

att utse Mari-Ann Nutti till justerare.

§ 3 Budgetuppföljningen 31 juli 2023

Ärendet utgår, se § 2.

§ 4 Genomförande av digitalt extra plenum den 30 augusti

Dokument

- Styrelseprotokoll 2023-06-20–21, § 110
- Begäran om extra plenum, 2023-06-21, dnr 1.1.2-2023-1213
- Protokoll presidiet och styrelse 2023-06-22, § 3
- Presidieprotokoll 2023-06-22, § 3
- Meddelande om beslut om digitalt extra plenum 2023-06-30, dnr 1.1.2-2023-1213
- Utdrag ur styrelsens protokoll 2023-10-08, § 127
- Ordförandebeslut 2023-08-10

Presidiet har hållit samråd med styrelsen den 22 juni 2023.

Diskussion om information från styrelseordföranden vad gäller ärendestatusen i ärendet som yrkats ska behandlas i digitala extra plenumet.

Presidiet beslutade den 22 juni 2023, § 3

- att uppdra till kansliet bereda och utreda de tekniska lösningarna för att säkerställa att ledamöterna kan delta på lika villkor och då särskilt vad gäller säker internetuppkoppling,
- att uppdra till kansliet att se till att plenum kan sändas för allmänheten men om svårigheter föreligger se över möjligheten för pressackreditering.

Ordföranden beslutade den 22 juni 2023, § 3

efter samråd med styrelse och presidiet i enlighet med §§ 7 och 12 Sametingsordningen

- att extra plenum sker digitalt och förläggs till den 30 augusti, kl 13.00 -16.00.
- att behandla ärendet vid det digitala extra plenum;
Sametingets regeringsuppdrag angående samebyarnas interna organisation, beslutsfattande och regler för medlemskap ska utformas

Paragrafen justeras omedelbart

Information om förberedelserna

§ 4 Genomförande av digitalt extra plenum den 30 augusti - forts.

Styrelsen har den 10 augusti återkallat begäran om extra digitalt plenum den 30 augusti 2023.

Presidiet beslutar

- att med anledning av styrelsens återkallande av begäran om extra plenum godtas styrelsens begäran och inställa digitala extra plenumet den 30 augusti,
- att med godkännande lägga ordförandebeslutet den 10 augusti till handlingarna,
- att uppdra till kommunikatören informera media,

Paragrafen justeras omedelbart

§ 5 Kallelse till digitalt extra plenum

Ärendet utgår, se § 2.

§ 6 Fastställande av föredragningslistan för digitalt extra plenum den 30 augusti

Ärendet utgår, se § 2.

§ 7 Begäran om yttrande angående motioner

§ 7.1 M 585 – HBTQI-certifiera Sametinget

Dokument

- Plenumsprotokoll 2022-10-25—27, § 42
- M 585 av Christina Åhrén, Hanna Sofie Utsi, 2022-10-26, dnr 1.1.8-2022-1520
- Styrelseprotokoll 2023-12-01—02, § 221.16
- Styrelseprotokoll 2023-05-03—05, § 79.4

Christina Åhrén och Hanna Sofie Utsi har den 26 oktober 2022 inlämnat en motion där de yrkar:

- att plenum beslutar om att den politiska delen av Sametinget genomgår en HBTQI-certifiering och,
- att Sametinget fortlöpande arbetar med att se över alla publika dokument så att de uppfyller kraven för HBTQI-certifieringen.

Styrelsen beslutade den 1 – 2 december 2023, § 221.16

- att uppdra till kansliet att bereda motionen enligt praxis, så som opolitiskt, rättsligt och sakkunnigt samt redovisa tidigare beslut i ärendet.

Sametingets plenum har tidigare tillstyrkt en motion om HBT-samers rättigheter.¹ Aktiviteter som föreslogs i denna motion var att:

- Sametingets politiker och personal utbildas i dessa frågor.
- Sametinget säkerställer att vår information håller bra kvalitet även på detta område.
- Verka för att skapa mötesplatser för unga HBT-samer.

I Sametingets Jämställdhetsprogram² anges att det generellt i det samiska samhället är viktigt att man arbetar med att öka toleransen och skapar utrymme för samers

¹ M 399, inlämnad av Josefina Lundgren Skerk, besvarad 120529—31.

² Antaget av plenum 20160223—25 § 9.

§ 7 **Begäran om yttrande angående motioner – forts.**

§ 7.1 **M 585 – HBTQI-certifiera Sametinget – forts.**

olika identiteter samt ökar kännedom om t.ex. HBTQ-frågor. Åtgärder som föreslås är bland annat att motverka cementerade könsroller genom att fördela särskilt riktade medel till föreningar eller enskilda som vill arbeta med frågor som rör attityder, normer och tabun samt HBTQ-frågor och sexualitet. I Sametingets Hälsopolitiska handlingsprogram³ anges att det är viktigt att aktivt motverka tabun och stigma kring psykisk ohälsa samt uppmärksamma den särskilda utsatthet som återfinns t.ex. bland samiska hbtq-personer.

Frågan om HBTQI-certifiering är relativt bred och beroende av vad organisationens målsättning med certifieringen är. Det finns flera organisationer som utfärdar certifikat och utbildar i ämnet. Kostnaderna för certifieringen varierar och det är också en kostnad för organisationerna att uppdatera certifikatet kontinuerligt. En möjlighet är att kansliet inom jämställdhetsprojektet under 2023 undersöker möjligheten till certifiering utifrån vilken målsättning Sametinget har med en sådan, ekonomiskt utrymme samt övriga faktorer och bedömningar som bör ligga till grund för ett sådant beslut.

Styrelsen beslutade den 3 – 5 maj 2023, § 79.4

att inhämta yttrande från presidiet, samtliga nämnder och ungdomsrådet.

Presidiet beslutar

att avge nedan yttrande;

Presidiet ser positivt på certifieringen men kan inte i dagsläget se hur det påverkar presidiet arbete. Inför plenums beslutsfattande är det nödvändigt att det är klargjort vilka krav som ställs inför certifieringen samt för de publika dokumenten.

³ Antaget av plenum 2019-11-26--28
Justerarens sign

§ 7 **Begäran om yttrande angående motioner – forts.**

§ 7.2 **M 589 – Möjliggöra föredragning av alla nämnder och politiska organ i samband med plenum**

Dokument

- Plenumsprotokoll 2022-10-25–27, § 42
- M 589 av Lars Miguel Utsi, Marita Stinnerbom 2022-10-27, dnr 1.1.8-2022-1530
- Styrelseprotokoll 2022-12-01–02, § 221.20
- Styrelseprotokoll 2023-05-03–05, § 79.7

Lars Miguel Utsi och Marita Stinnerbom har den 27 oktober 2022 inlämnat en motion där de yrkar:

att ordförande eller vice ordförande för nämnd, ungdomsråd, nämnden för Sameskolstyrelsen eller Samefonden, som ej är ledamot i plenum, ska föredra nämndens redovisning för plenums ledamöter och delta i följande debatt, vilket plenum ska möjliggöra under plenumsförhandlingarna genom ajournering.

Styrelsen beslutade den 1-2 december 2022, § 221.20

att uppdra till kansliet att bereda motionen enligt praxis, så som opolitiskt, rättsligt och sakkunnigt samt redovisa tidigare beslut i ärendet.

Sametingets plenum, håller offentligt sammanträde tre gånger per år. Mötena är öppna för den samiska allmänheten, direktsänds via olika media och plenums behandling av ärendena på dagordningen bevakas av media. Denna öppna behandling av ärendena är en hörnsten i demokratin. Vid ajournering av Sametingets plenum, som är ett uppehåll i det offentliga sammanträdet, pausas eventuella mediasändningar och plenums formella aktiviteter i övrigt. Att under plenums ajournering föredra och debattera ett ärende på dagordningen framstår ur demokratiskt perspektiv inte som ett tillbörligt tillvägagångssätt.

Vidare har frågan har behandlats vid Sametingets plenum 2021-02-23–26 § 16 i Sjädtavaellie/Sundsvall i samband med det återremitterade förslaget till revidering av sametingsordningen. Förslaget omfattade bland annat:

§ 7 Begäran om yttrande angående motioner – *forts.*

§ 7.2 M 589 – Möjliggöra föredragning av alla nämnder och politiska organ i samband med plenum – *forts.*

Närvarorätt/yttranderätt

§ 35

I	<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
	Ersättare, som ej tjänstgör för frånvarande ledamot, har närvarorätt men ej yttranderätt och beslutsrätt.	Ersättare, som ej tjänstgör för frånvarande ledamot, har närvarorätt men ej yttranderätt och beslutsrätt. <i>Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd har rätt att delta i plenums överläggningar när verksamhet inom den egna nämnden behandlas i plenum. Sådan förtroendevald får framställa förslag men inte delta i besluten.</i> <i>Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd och Sametingets anställda är skyldiga att lämna upplysningar vid plenums sammanträden, om plenum begär det och det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess.</i>

förslaget till revidering av sametingsordningen framförs att Sametinget under de senaste sju åren inrättat flera nya nämnder. Det har utvecklats en praxis - eller i vart fall en strävan - att ordförande eller viceordförandefunktionerna i nämnder också ska vara representerade i styrelsen. Vissa av nämndernas ordförande är i dag också ledamöter i Sametingets styrelse eller ledamöter av Sametingets plenum. I sådana fall råder inte några hinder för dessa att delta i överläggningarna i plenum när plenum behandlar just den nämndens verksamhet. Enligt sametingsordningen krävs dock inte att den som väljs till ledamot i en nämnd samtidigt är ledamot av Sametingets plenum. Därför finns det och kan också fortsättningsvis komma att finnas situationer där ordföranden eller vice ordföranden i en nämnd inte kan delta i plenums överläggningar.

Med utgångspunkt från att arbetet i Sametingets plenum ska vara enkelt och att förutsättningarna för ett bra arbete ska vara goda bör det finnas en möjlighet för de

§ 7 **Begäran om yttrande angående motioner – forts.**

§ 7.2 **M 589 – Möjliggöra föredragning av alla nämnder och politiska organ i samband med plenum – forts.**

som har stor inblick i den fråga som plenum behandlar också kan redogöra för den inför plenum. Det bör kunna ske utan att plenumförhandlingarna ajourneras och att sådan information lämnas i annan särskild ordning.

Därför föreslås en bestämmelse som möjliggör för en ordförande eller vice ordförande i en nämnd att delta i plenums överläggningar när verksamheten inom den egna nämnden behandlas i plenum. Med rätt att delta i plenums överläggningar avses att delta i debatten och att kunna lämna förslag till beslut, men inte att delta i beslutsfattandet. Det sistnämnda är alltid förbehållet de ledamöter och ersättare som tjänstgör i det aktuella ärendet. Det kan också uppkomma situationer där plenums ledamöter vill kunna påkalla att även andra än plenums ledamöter lämnar upplysningar under överläggningarna. Till skillnad från vad som ovan beskrivits, dvs en rätt för en ordförande och vice ordförande i en nämnd att delta i överläggningarna, avses nu alltså en skyldighet att lämna upplysningar om fullmäktige begär det. Inom kommunala fullmäktigen föreligger enligt kommunallagen en sådan skyldighet som omfattar inte bara ordföranden och vice ordföranden i en nämnd, utan även revisorerna och de anställda i kommunen. För att så ska kunna ske krävs alltså att plenum beslutar om det särskilt. Sametingets ordförande ska alltså hänskjuta frågan till församlingen när den uppkommer. Om det finns hinder på grund av sekretess ska upplysningar inte lämnas. Eftersom det bedöms att även sådana upplysningar kan förenkla och förbättra arbetet i plenum föreslås att en sådan regel införs i sametingsordningen.

Vad gäller motionärernas yrkande att även ungdomsrådet, nämnden för Sameskolstyrelsen eller samefonden, som ej är ledamot i plenum, ska föredra nämndens redovisning för plenums ledamöter och delta i följande debatt, finns möjlighet att samband med revideringen av sametingsordningen se över införande av reglering även för dessa organs medverkan i plenums överläggningar.

Styrelsen beslutade den 3 -5 maj 2023, § 79.7

att inhämta yttrande från presidiet.

§ 7 **Begäran om yttrande angående motioner – forts.**

§ 7.2 **M 589 – Möjliggöra föredragning av alla nämnder och politiska organ i samband med plenum – forts.**

Presidiet beslutar

att avge nedan yttrande;

Presidiet håller med andemeningen i motionärernas yrkanden men ser att frågan bör inkluderas i det pågående arbetet med revidering av Sametingsordningen.

Samt att Sametingsordningen är en helhet som bör beslutas som en helhet, dvs inte punkt för punkt.

Presidiet föreslår att motionen avslås.

§ 8 **Representation/Meddelanden**

Föredragande: Daniel Holst Vinka

Ordföranden har inbjudits till nedan:

- * Avtackningen av australiensiska ambassadören den 16 augusti
- * Stockholms sameförenings mottagning i samband med Stockholm Water Institute 20 augusti
- * Reception Australiensiska Ambassaden med anledning av SIWI(se ovan) 22 augusti
- * Reception för firandet av den amerikanska självständigheten 31/8

Ordföranden har dock ingen möjlighet delta i någon av ovan inbjudningar.

Presidiet beslutar

att ingen representation från presidiet sker i ovan inbjudningar,

att i övrigt lägga informationen till handlingarna.

§ 9 Övriga ärenden

§ 9.1 Sametingets 30-års jubileum i samband med plenum i Åre

Diskussion inför 30-års jubileumet i samband med plenum vecka 47 i Åre.

Presidiet beslutar

att bereda ärendet vidare.

§ 10 Nästa möte

Presidiet beslutar

att nästa presidiesammanträde äger rum den preliminär den 26 eller 27 oktober.

Presidiet beslutar

att nästa presidiesammanträde äger rum preliminär den 26 och/eller 27 oktober.

§ 11 Avslutande

Ordföranden tackar samtliga och avslutar sammanträdet.